

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

(для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності)» і 7.03050901 – «Облік і аудит»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності)) і 7.03050901 – «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. А. Пушкар. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 18 с.

Укладач: Т. А. Пушкар

Рецензент: канд. екон. наук І. А. Островський

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 12 від 07.06.2012 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	8
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	13
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента	14
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	15
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	15
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	16

ВСТУП

В сучасних умовах активної інтернаціоналізації та транснаціоналізації економічних процесів, активної інтеграції України в світове господарство, вступу України в до багатьох міжнародних організацій, вимагає від спеціалістів в галузі економіки не тільки суто професійних знань, але й досить високої економічної ерудованості, а також вміння вільно орієнтуватися в сучасних міжнародних економічних процесах.

«Міжнародна економіка» є нормативною дисципліною і засвоєння основних тем курсу повинно надати майбутнім фахівцям ґрунтовні знання з формування системи знань з міжнародних економічних відносин, форм і методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності, практики здійснення міжнародної діяльності та проходження даних процесів в Україні. Даний курс спирається на вивчення політичної економії, мікроекономіки, макроекономіки, історії економічних вчень та інших дисциплін.

Важливість курсу визначається сучасними умовами розвитку світового господарства та необхідністю інтеграції України, як самостійної держави, в світове господарство. Основна увага приділяється сучасними тенденціями розвитку світового господарства, конкретним формам міжнародних економічних відносин, розвитку міжнародного економічного співробітництва, проблемам міжнародної економічної інтеграції та участі України в цих процесах, аналізу можливих шляхів ступу України в світове господарство.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра галузі знань 0305 – Економіка і підприємництво (галузевий стандарт вищої освіти, 2007 р.);

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра галузі знань 0305 – Економіка і підприємництво (галузевий стандарт вищої освіти, 2010 р.);

План перепідготовки спеціаліста на базі ОКР «спеціаліст» інших галузей знань (напрямів підготовки) спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності), 2011 р.

План перепідготовки спеціаліста на базі ОКР «спеціаліст» інших галузей знань (напрямів підготовки) спеціальності 7.03050901 – Облік і аудит, 2011 р.

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 12 від 07.06.2012 р. та Вченою радою факультету післядипломної освіти та заочного навчання, протокол № 11 від 07.06. 2012р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета: формування системи знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів та основного інструментарія міжнародної економічної діяльності.

Завдання: вивчення сутності і тенденцій інтернаціоналізації економіки, форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення та механізмів регулювання; набуття вмінь аналізувати й оцінювати світогосподарські явища та процеси у контексті національних інтересів України.

Предмет: система мікро – та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі в процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1) політична економія;	1) маркетинг;
2) макроекономіка;	2) регіональна економіка;
3) мікроекономіка	3) стратегічне управління підприємством.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Міжнародна економіка

(3,0 / 108)

(назва модулю)

(кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки.

(0,5/18)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Інтернаціоналізація економічного розвитку.
2. Середовище міжнародної економічної діяльності.

ЗМ 1.2. Форми міжнародного співробітництва

(1,0/36)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Міжнародна торгівля.
2. Міжнародні інвестиції.
3. Міжнародний кредит.
4. Міжнародна трудова міграція.

ЗМ 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку

(1,5/54)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Світова валютна система.
2. Світовий фінансовий ринок.
3. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.
4. Міжнародна економічна інтеграція.
5. Глобалізація й економічний розвиток.
6. Міжнародна економічна політика України.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень Проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання в пізнавальній та професійній діяльності	Виробнича	Організаційна
Орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у систему міжнародного поділу праці	Виробнича	Організаційна
Алгоритмічний рівень Захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси	Виробнича	Організаційна
Евристичний рівень Ураховувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, місцеві спільноти	Соціально-виробнича	

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Міжнародна економіка: підручник/ [Ред. Задоя А. О., Тарсевич В. М.]. – К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.
2. Козик, В.В. Міжнародні економічні відносини [Текст]: навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 406с.
3. Солонінко, К.С. Міжнародна економіка [Текст]: навч. посіб. / К. С. Солонінко. – К.: Кондор, 2008. – 382с.
4. Міжнародні економічні відносини [Текст]: навч. посіб. / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. – Львів: Новий Світ-2000, 2010. – 360 с.
5. Міжнародна інвестиційна діяльність [Текст]: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц./ за заг. ред. Л.В. Руденко. - К.: КНЕУ, 2008. – 168с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

(назва дисципліни)

Мета: формування системи знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів та основного інструментарія міжнародної економічної діяльності.

Предмет: система мікро – та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі в процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

Змістові модулі: теоретичні основи міжнародної економіки; форми міжнародного співробітництва; міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку

«INTERNATIONAL ECONOMY»

The purpose of study: forming of the system of knowledges on an international economy, terms, forms, methods and basic tool of international economic activity.

The subject matter: system micro – and macroeconomic mutual relations which go beyond national scopes in the process of internationalization and globalization.

Content modules: the theoretical bases of international economy; international cooperation forms; international economic system, its component elements and development tendencies

«МЕЖДУНАРОДНАЯ ЭКОНОМИКА»

Цель: формирование системы знаний по международной экономике, условий, форм, методов и основного инструментария международной экономической деятельности.

Предмет дисциплины: система микро – и макроэкономических взаимоотношений, которые выходят за национальные границы в процессе интернационализации и глобализации.

Модули содержания: теоретические основы международной экономики; формы международного сотрудничества; международная экономическая система, ее составляющие элементы и тенденции развития.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,0 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 108,0 КР	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» Спеціальність 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) 7.03050901 – Облік і аудит Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 2-й Лекції – 8 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 96 год., з них КР – 15 год. Вид підсумкового контролю – залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 8,89% до 91,11%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки

Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку

План лекцій

- 1.1. Предмет курсу «Міжнародна економіка», його місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання.
- 1.2. Система міжнародного поділу праці (МПП) та основні тенденції його розвитку у сучасних умовах.
- 1.3. Формування міжнародної економічної системи та інтернаціоналізація сучасного світового господарства.

Ключові поняття

Товар; міжнародна макроекономіка та мікроекономіка; міжнародна кооперація праці; міжнародна торгівля; міжнародний поділ праці (МПП); міжнародний поділ факторів виробництва; світове господарство; ринки (внутрішній, національний, світовий); експорт; імпорт; торговий оборот; вертикальний МПП; горизонтальний МПП; інтернаціоналізація світового господарства; міжнародні економічні відносини; економічне середовище МЄВ.

Тема 2. Середовище міжнародної економічної діяльності

План лекцій

- 2.1. Сутність, фактори і класифікація видів середовища розвитку міжнародної економічної діяльності.
- 2.2. Світове господарство і відкриті національні економіки.
- 2.3. Основні соціально – економічні моделі світу.

Ключові поняття

Середовище як чинник розвитку міжнародних економічних відносин; біосфера; ноосфера; антропосфера; економічне середовище; міжнародне економічне середовище; вплив географічних і природо – кліматичних чинників на розвиток міжнародних економічних відносин; особливості географічного розташування, клімату, наявність природних ресурсів; теорія Колінза; теорія впливу на економічний розвиток особливостей кліматичних зон ДЖ. Сакса; теорія цивілізаційного розвитку А.Тойнбі; соціокультурна складова міжнародних економічних відносин; концепція соціокультурної динаміки П. Сорокіна; модель інституціональних матриць соціоекономічних систем С.Кирдіної; комунітарність; класифікація господарських структур за г. Хофстедом; основні соціально – економічні моделі світу; сучасні правові системи та системи політичного устрою, їх вплив на особливості економічної системи.

ЗМ. 1.2. Форми міжнародного співробітництва

Тема 3. Міжнародна торгівля

План лекцій

- 3.1. Світова торгівля та її основні показники.
- 3.2. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
- 3.3. Регулювання зовнішньоторговельних відносин на національному рівні.
- 3.4. Багатостороннє регулювання зовнішньої торгівлі.

Ключові поняття

Міжнародна торгівля товарами; фактори, що впливають на розвиток міжнародної торгівлі; структура міжнародної торгівлі; експорт; імпорт; реекспорт; реімпорт; основні показники міжнародної торгівлі; торговий баланс країни; торговий обіг; сальдо торгового балансу; баланс зовнішньої торгівлі; основні міжнародні торгові потоки; національний ринок; внутрішній ринок країни; міжнародні ринки; світовий ринок; темпи росту світової торгівлі; зовнішньоторговельні квоти; світові ціни; особливості ціноутворення на світовому рівні; формування світових цін; міжнародні товарні біржі; міжнародні товарні аукціони; міжнародні торги; міжнародні ярмарки; значення міжнародних бірж і аукціонів; державне регулювання міжнародної торгівлі; протекціонізм; політика «вільної торгівлі»; митне регулювання; нетарифне регулювання; демпінг та антидемпінгові обмеження торгівля послугами; класифікація послуг; особливості торгівлі послугами; ринок соціальних послуг; міжнародні угоди по торгівлі послугами.

Тема 4. Міжнародні інвестиції

План лекцій

- 4.1. Міжнародний рух капіталу та його форми.
- 4.2. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) та їх роль у структурі закордонного інвестування.
- 4.3. Транснаціональні корпорації як основні інвестори в сучасному світовому господарстві.
- 4.4. Україна на ринку міжнародних інвестицій.

Ключові поняття

Міжнародні інвестиції; прямі міжнародні інвестиції; портфельні інвестиції; міжнародна угода по торгівлі інвестиціями; ТРІМС; дочірня компанія; інвестиційна позиція; кваліфікаційна іноземна допомога; контракти на управління; країна базування; рух підприємницького (інвестиційного) капіталу; рух позикового капіталу; стратегічні альянси; транснаціональна корпорація; франчайзинг.

Тема 5. Міжнародний кредит

План лекцій

- 5.1. Міжнародні кредитні відносини. Міжнародний кредит та його роль в міжнародній економіці.
- 5.2. Форми міжнародного кредиту.
- 5.2. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові організації.

Ключові поняття

Міжнародний кредит; форми міжнародного кредиту; функції міжнародного кредиту; банківський кредит; бланковий кредит; вексельний кредит; внутрішній кредит; євро кредит; міжнародний кредит; роловерний кредит; фінансовий кредит; фірмовий кредит; зовнішній борг; лізинг; ринок капіталів; розширене кредитування (ЕФФ); розширене фінансування (ЕСАФ); факторинг; фінансування системних перетворень (СТФ); фінансування структурної перебудови (САФ); форфейтинг; «Паризький клуб»; реешелонування боргів.

Тема 6. Міжнародна трудова міграція

План лекцій

- 6.1. Сутність міжнародної міграції робочої сили, її причини, види та фактори розвитку.
- 6.2. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції.
- 6.3. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток країн світу.

Ключові поняття

Міжнародна міграція робочої сили; види міжнародної міграції; причини міжнародної економічної міграції; основні напрямки міжнародної трудової міграції; «відплив умів»; еміграція; імміграція; міграційне сальдо; міграція населення; міжнародна трудова міграція перекази працівників; переміщення мігрантів; рееміграція; трудовий дохід; Шенгенська угода 1995 року.

Міжнародні ринки праці; країни, що розвиваються як основні експортери робочої сили; наслідки міжнародної трудової міграції; державне регулювання

міграції; наддержавне регулювання міграції робочої сили; міжнародна організація труда; світові постійні ринки робочої сили.

3.М 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку

Тема 8. Світова валютна система

План лекцій

8.1. Міжнародні валютні відносини. Поняття валюти і валютного ринку.

8.2. Етапи розвитку міжнародної валютної системи.

Ключові поняття

Валюта; валютна операція; валютна система; валютний курс; валютний ринок; вільноконвертована валюта; валютні спекуляції; ЕКЮ; іноземна валюта; конвертованість валюти; міжнародні валютні відносини; національна валюта; національна валютна система; резервна валюта; світова валютна система; страхування валюти.

Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс

План лекцій

9.1. Види міжнародних розрахунків.

9.2. Форми міжнародних розрахунків.

9.3. Платіжний баланс країни.

Ключові поняття

Баланси міжнародних розрахунків; розрахунковий баланс; баланс міжнародної заборгованості; платіжний баланс; платіжна угода; авансовий платіж; комерційні документи; акредитив; банківський чек; банківський переказ; вексель; доходи; іменний чек; інкасо; рахунок «НОСТРО»; рахунок поточних операцій; товари; транспортні документи; форми розрахунків; чек.

Платіжний баланс; принципи формування; фактори, що впливають на стан платіжного балансу; структура балансу; основні розділи; балансувальні статті сальдо платіжного балансу; державне регулювання платіжного балансу; міжнародна практика регулювання платіжного балансу; теорії платіжного балансу; теорія автоматично саморегульованого балансу; кейнсіанські теорії регулювання платіжного балансу; теорія внутрішньої і зовнішньої рівноваги; інструментально – цільовий метод регулювання; монетариські теорії регулювання.

Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція

План лекцій

10.1. Сутність та головні ознаки МЕІ.

10.2. Етапи розвитку інтеграційних процесів

10.3. Основні сучасні інтеграційні угруповання країн та особливості розвитку європейської інтеграції.

10.4. Проблеми європейської економічної інтеграції України

Ключові поняття

Економічна інтеграція; передумови економічної інтеграції; цілі інтеграції; етапи інтеграції; преференціальні торгівельні угоди; зони вільної торгівлі; митний

союз; спільний ринок; економічний та валютний союз; принципи оцінки інтеграції; статичні ефекти інтеграції; динамічні ефекти інтеграції; створення торгівлі; відхилення торгівлі; НАФТА; МЕРКОСУР; АСЕАН; АТЕС; західноєвропейська інтеграція; ЄВРОСОЮЗ; етапи створення ЄС; фази введення євро; критерії конвергенції; платіжні системи ЄС; ЕЗВР; СНГ; ГУАМ; Євразес; Центрально – європейська ініціатива (ЦЄІ).

Тема 11. Глобалізація й економічний розвиток

План лекцій

- 11.1. Формування економічної єдності світу.
- 11.2. Світова економічна динаміка. Інтернаціоналізація як стимул економічного прогресу.
- 11.3. Етапи розвитку глобальної економіки.
- 11.4. Глобальні проблеми людства.

Ключові поняття

Світова економічна динаміка; інтернаціоналізація як стимул економічного прогресу; технологічні передумови глобалізації; поняття глобалізації; етапи розвитку глобальної економіки; переваги глобалізації; недоліки глобалізації; зростання економічної єдності світу; формування глобальної економіки; агенти глобалізації; світова економічна рівновага; механізм регулювання світової економічної рівноваги; глобальні проблеми людства; соціально – економічна сутність глобальних проблем людства; основні риси екологічної кризи; паливно – енергетична та сировинна проблеми; «Європейська енергетична хартія»; шляхи вирішення глобальних проблем людства; економічний розвиток; економічне зростання; фактори економічного зростання; моделі економічного розвитку; модель лінійних стадій розвитку У. Ростоу; модель структурних трансформацій; модель зовнішньої залежності; неокласична модель вільного ринку; модель ендегенного зростання.

Тема 12. Міжнародна економічна політика України

План лекцій

- 12.1. Шляхи інтеграції України в світове господарство
- 12.2. Участь України в міжнародних економічних відносинах
- 12.3. Україна в процесах міжнародної економічної інтеграції

Ключові поняття

Шляхи інтеграції України у світове господарство; Україна у міжнародному поділі праці; експортна спеціалізація; динаміка платіжного балансу; торгівельний баланс України; структура міжнародної торгівлі; тенденції розвитку міжнародної торгівлі; зовнішній борг України; прямі іноземні інвестиції (ПІІ); ПІІ і перспективи розвитку; перспективи створення вільних економічних зон в Україні; умови конвертованості валюти; участь України в міжнародних економічних організаціях; Програма розвитку ООН в Україні; перспективи вступу в ВТО; Україна і МВФ, перспективи співробітництва; участь України в інтеграційних об'єднаннях; курс на євро інтеграцію України і ЄС.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит / годин	Форми навчальної роботи				
		Лекц.	Сем., практ.	СРС	Інд. робота	Підсумк. контр.
ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки	0,5/18	2	-	16	-	5
ЗМ 1.2. Форми міжнародного співробітництва	1,0/36	2	2	32	-	5
ЗМ 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку	1,5/54	4	2	48	-	5
РАЗОМ	3,0/108	8	4	96	-	15

2.3.1. Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за напрямом (шифр, аббревіатура)
	7.050107 – ЕП 7.050106 – ОіА
ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки	2
1. Інтернаціоналізація економічного розвитку	1
2. Середовище міжнародної економічної діяльності	1
ЗМ 1.2. Форми міжнародного співробітництва	2
1. Міжнародна торгівля	0,5
2. Міжнародні інвестиції	0,5
3. Міжнародний кредит	0,5
4. Міжнародна трудова міграція	0,5
ЗМ 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку	4
1. Світова валютна система	1
2. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	1
3. Міжнародна економічна інтеграція	2
4. Глобалізація й економічний розвиток	-
5. Міжнародна економічна політика України	-
РАЗОМ	8

2.3.2 Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за напрямом (шифр, аббревіатура)
	7.050107 – ЕП 7.050106 – ОіА
ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки	-
3. Інтернаціоналізація економічного розвитку	-
4. Середовище міжнародної економічної діяльності	-
ЗМ 1.2. Форми міжнародного співробітництва	2
5. Міжнародна торгівля	
6. Міжнародні інвестиції	
7. Міжнародний кредит	
8. Міжнародна трудова міграція	2
ЗМ 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку	
6. Світова валютна система	
7. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	
8. Міжнародна економічна інтеграція	
9. Глобалізація й економічний розвиток	
10. Міжнародна економічна політика України	
РАЗОМ	4

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента (форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
ЗМ 1.1. Теоретичні основи міжнародної економіки	16	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2. Вивчення категорій	2	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Інтернаціоналізація економічного розвитку» і «Середовище міжнародної економічної діяльності»	3	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка тексту контрольної роботи	5	Текст
6. Підготовка до іспиту	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.2. Форми міжнародного співробітництва	32	
7. Огляд основної та додаткової літератури	8	Конспект
8. Вивчення категорій	2	Конспект
9. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Міжнародна торгівля», «Міжнародні інвестиції» та «Міжнародна трудова міграція»	10	Конспект
10. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	2	Відповіді у зошиті для практичних занять
11. Підготовка тексту контрольної роботи	5	Текст

Продовження табл.

1	2	3
12. Підготовка до іспиту	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 1.3. Міжнародна економічна система, її складові елементи та тенденції розвитку	48	
1. Огляд основної та додаткової літератури	10	Конспект
2. Вивчення категорій	8	Конспект
3. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «Світова валютна система», «Міжнародні розрахунки та платіжний баланс», «Міжнародна економічна діяльність» та «Міжнародна економічна політика України»	12	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	5	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка контрольної роботи	5	Текст
6. Підготовка до іспиту	8	Конспект, підручники
РАЗОМ	96	

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредит

2.5.А. Засоби і форми поточного контролю

(Контрольні роботи, тестування та ін.)

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Виконання контрольної роботи, вибіркове опитування на практичних заняттях

2.5.Б. Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст	
1	Залік у письмовій формі, який включає два теоретичних питання і розв'язання задачі.

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- виконання контрольної роботи;
- поточне тестування;
- складання заліку.

Навчальним планом з дисципліни передбачено складання заліку. Для підсумкового оцінювання знань використовують двобальну національну шкалу («зараховано», «незараховано»).

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання контрольної роботи.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Міжнародна економіка: підручник/ [Ред. Задоя А. О., Тарсевич В. М.]. – К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.	1.1, 1.2, 1.3.
2. Козик, В.В. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – 7-ме вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 406с.	1.1, 1.2.
3. Солонінко, К.С. Міжнародна економіка [Текст] : навч. посіб. / К. С. Солонінко. – К. : Кондор, 2008. – 382с.	1.1, 1.2, 1.3.
4. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. / С. В. Фомішин, Ю. В. Колесник. – Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 360 с.	1.1, 1.2, 1.3.
5. Міжнародна інвестиційна діяльність [Текст]: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц./ за заг. ред. Л.В. Руденко. – К. : КНЕУ, 2008. – 168с.	1.2, 1.3
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Семенов, Г.А. Міжнародні економічні відносини: Аналіз стану, реалії і проблеми [Текст] : навч. посіб. / Г. А. Семенов, М. О. Панкова, А. Г. Семенов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦНЛ, 2006. – 232с.	1.2, 1.3.
2. Бочан, І.О. Глобальна економіка [Текст] : підручник / І. О. Бочан, І. Р. Михасюк. – К. : Знання, 2007. – 403с.	1.1, 1.3.
3. Міжнародна економічна діяльність України [Текст] : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 212 с.	1.1, 1.2, 1.3.
4. Старостіна, А.О. Економіка зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб. / А. О. Старостіна, А. О. Длігач, Н. В. Богомаз. – К. : Знання, 2009. – 454с.	1.2, 1.3.
5. Україна - Європейський Союз: зібрання міжнародних договорів та інших документів (1991-2009) [Текст] / [ред. рада: С.О. Камишев (голова) та ін.]. – К. : Юстініан, 2010. – 608с.	1.3
6. Мокій А. І. Міжнародні організації [Текст]: навч. посібник / А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. К. Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 279 с.	1.3

1	2
7. Міжнародні фінанси [Текст]: кредитно-модульний курс: навч. посібник / за ред. Козака Ю. Г. Логвінової, Н. С. Барановської М.І. - 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 286 с.	1.2, 1.3.
8. Міжнародна торгівля [Текст] : навч. посіб. / за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, О.В. Мірошніченка. – 3-є вид., переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2009. – 668с.	1.2
9. Школа, І.М. Міжнародні економічні відносини [Текст] : підручник / І. М. Школа, В. М. Козменко, О. В. Бабінська за ред. І.М. Школи. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 544с.	1.1, 1.2, 1.3.
10. Алексеев, Ю.Н. Украина и европейский глобализм (1989-2009) [Текст] : [монография]/ Ю.Н.Алексеев. – К. : КСУ, 2010. – 416с.	1.3.
3. Методичне забезпечення <i>(реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)</i>	
Міжнародна економіка: методичні вказівки для самостійної роботи студентів, проведення практичних занять і виконання контрольної роботи для слухачі другої вищої освіти за напрямом підготовки “Економіка і підприємництво”. Укл.: Пушкар Т.А.- ХНАМГ, 2012.	1.1, 1.2, 1.3.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни

«Міжнародна економіка»

(для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності)»)
і 7.03050901 – «Облік і аудит»)

Укладач: **ПУШКАР** Тетяна Андріївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 455 Р

Підп. до друку 18.06.2012 р.
Друк на ризографі
Тираж 15 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,1
Зам. № 8600

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.